

Taalkunde

Voor menselijke communicatie hebben we geen beter hulpmiddel dan taal. Bij het vak *Algemene Taalwetenschap* verdiepen en verbreden we je algemene taalkundige kennis enorm. Je bekwaamt je binnen diverse terreinen van de linguïstiek, zoals de fonologie en de syntaxis, en leert over de grenzen van het Nederlands heen te kijken. Hoe zit het Nederlands in elkaar ten opzichte van andere talen, zoals het Duits of het Japans? Door ook naar andere talen te kijken, leer je je moedertaal beter begrijpen.

Daarnaast is er binnen het vak *Historische Taalkunde* aandacht voor de diachrone ontwikkeling van het Nederlands: hoe zijn we onze naamvallen grotendeels kwijtgeraakt? Hoe komt het dat *varen* eeuwen geleden 'gaan' betekende, en nu specifiek 'over water gaan'? Zulke vragen komen aan de orde bij dit vak, dat ook nauw aansluit bij *Historische Letterkunde*.

Het vak *Geschiedenis van de Taalkunde* besteedt aandacht aan verschillende taalkundige stromingen, zoals generativisme (Chomsky) en constructiegrammatica (Goldberg). Het vak verkent de opvattingen die taalkundigen hebben over het ontstaan en de structuur van taal in ons hoofd. Is taal aangeboren of aangeleerd? Is er een aparte 'language faculty' of maakt taal meer deel uit van algemene cognitie? En een heel belangrijke: bestaat grammatica eigenlijk wel?

Hoe taal werkt in de hersenen, wat taal betekent in ons dagelijks leven en wat de meerwaarde is van taalkundig onderzoek, dat leer je tot slot bij *Toegepaste Taalkunde*, in het tweede jaar van de opleiding. Dat doen we onder meer door in verschillende taalkundige onderzoeken te grasduinen, zodat je meer vertrouwd raakt met onderzoeksmatig denken.

Hoe taalkundige onderzoeken en interessante kennisonderdelen van het taalsysteem en –gebruik didactisch vertaald kunnen en zelfs moeten worden voor leerlingen in het v.o. staat natuurlijk ook op het programma. Het ontbreken van taalkunde als schoolonderdeel in de bovenbouw wordt steeds vaker bekritiseerd. Het is de vraag of dat goed is.

Kortom: taalkunde is een uiterst divers en interessant vak, dat veel verder reikt dan het aanwijzen van naamwoordelijke gezegdes.

Taalbeheersing

De bovenbouwleerling leest, spreekt, schrijft, vat samen, debatteert en discussieert. Zijn docent heeft een goede didactische aanpak en stimuleert en toetst. Het programma taalbeheersing aan de Sittardse master verbetert de eigen vaardigheid van de student en geeft didactische inzichten voor de lespraktijk. In vijf cursussen.

De cursus argumentatieleer gaat in op de argumentatieve vaardigheden die voorkomen in schoolexamens en centraal examens. Hoe zitten argumentaties in elkaar? Hoe overtuigend zijn die eigenlijk of zijn ze misleidend? En hoe behandel je argumentatieleer in de klas?

De modules mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid gaan in op de didactische inzichten. Hoe leer je leerlingen schrijven en spreken? Tegelijkertijd moet de student de verschillende vormen van toetsing op eigen niveau ondergaan. Uitgangspunt hierbij is de klassieke retorica. Je schrijft dus opiniërende teksten, houdt referaten en debatteert en discussieert op hoog niveau.

De cursus academische vaardigheden gaat in op wetenschappelijk denken, lezen en schrijven. Een academische attitude is nodig in de dagelijkse werkzaamheden van de eerstegrader: de bovenbouwleerling vwo wordt immers voorbereidend academisch opgeleid.

Bij het vak leesvaardigheid krijgt de student inzicht in de recente inzichten uit de tekstwetenschap. Leesvaardigheid bestrijkt het belangrijkste onderdeel van het bovenbouwcurriculum Nederlands: het centraal schriftelijk examen. De eerstegrader moet beschikken over een excellente leesvaardigheid.

Letterkunde

Letterkunde is een belang- en omvangrijk onderdeel van de dagelijkse lespraktijk van de bovenbouwdocent. In de literatuurcolleges vervult de docent verschillende rollen, zoals cultuuroverdrager, adviseur, duider en inspirator. Visie, vakkennis en bevlogenheid zijn daarbij sleutelbegrippen. In het letterkundecurriculum wordt de masterstudent voorbereid op die beroepspraktijk.

Er is aandacht voor de Nederlandse literatuurgeschiedenis van het begin tot nu, waarbij al dan niet gecanoniseerde literaire werken gelezen en besproken worden binnen hun cultuurhistorische context (cultuuroverdrager). De student kan daarnaast zijn belezeneid vergroten door het lezen van een keuzeliteratuurlijst (adviseur). Bestaande proza- en poëzieanalytische vaardigheden worden aangescherpt en de student maakt kennis met en leert een afgewogen keuze te maken uit verschillende narratologische benaderingswijzen (duider). Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het wetenschappelijke denken over literatuur. De student maakt kennis met verschillende literatuurbenaderingen, vormen van literatuurkritiek en literatuurwetenschappelijke denkscholen. Ten slotte is er aandacht voor literatuur als schoolvak; de student bespiegelt onder andere op actuele discourses over didactiek, de omgang met historische teksten, methoden voor literatuurgeschiedenis en bepaalt zijn positie ten opzichte van de rol die literatuur speelt in het hedendaagse onderwijs (inspirator).

Letterkunde is een belang- en omvangrijk onderdeel van de dagelijkse lespraktijk van de bovenbouwdocent. In de literatuurcolleges vervult de docent verschillende rollen, zoals cultuuroverdrager, adviseur, duider en inspirator. Visie, vakkennis en bevlogenheid zijn daarbij sleutelbegrippen. In het letterkundecurriculum wordt de masterstudent voorbereid op die beroepspraktijk.

Er is aandacht voor de Nederlandse literatuurgeschiedenis van het begin tot nu, waarbij al dan niet gecanoniseerde literaire werken gelezen en besproken worden binnen hun cultuurhistorische context (cultuuroverdrager). De student kan daarnaast zijn belesenheid vergroten door het lezen van een keuzeliteratuurlijst (adviseur). Bestaande proza- en poëzieanalytische vaardigheden worden aangescherpt en de student maakt kennis met en leert een afgewogen keuze te maken uit verschillende narratologische benaderingswijzen (duider). Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het wetenschappelijke denken over literatuur. De student maakt kennis met verschillende literatuurbenaderingen, vormen van literatuurkritiek en literatuurwetenschappelijke denkscholen. Ten slotte is er aandacht voor literatuur als schoolvak; de student bespiegelt onder andere op actuele discourses over didactiek, de omgang met historische teksten, methoden voor literatuurgeschiedenis en bepaalt zijn positie ten opzichte van de rol die literatuur speelt in het hedendaagse onderwijs (inspirator).
